

Depecheseekretær Laurits Klingbergs Selvbiografi.

Med nogle Notitser om hans Slægt ved

E. Marquard.

Endskiønt mit ubetydelige Levnets Løb vel ikke synderlig interesserer nogen, saa har ieg dog syntes at ville optegne det fornemste deraf, paa det at mine Børn kunde dog i det mindste her ogsaa see Beviiser paa det guddommelige Forsyns naadige Førelser og ikke mistrøstes, fordi Lykken enten syntes at gaa dem noget imod eller ikke altid føyede deres Onsker. Her i Livet kan det ikke altid udfalde saaledes; Guds Veje er ikke som Vore!

Mine Forældres Kaar vare ringe; som Raadmand i Nestved havde min Fader Hans Klingberg neppe 100 rd. aarlig Indkomme, og andet Levebrød havde han ikke. Han var Fader til 15 Børn, hvoraf de 10 levede, da han i Oktobr. 1744 døde.

Iblandt dem var ieg den 7de i ordenen, fød den 23de Augusti 1728. Min Morbroder i Nestved Raadmand Mathias Hansteen tog sig af mig i min Barndom, opfødde mig og lod mig lære at læse og lidt at skrive og regne i den der værende publicke danske Skole. Hverken var hans eller mine Forældres Kaar saaledes, at ieg kunde holdes til at lære viidere, ikke heller var der i Byen Lejlighed til anden Underviisning; thi den der værende latinske Skole blev ophævet¹⁾ 1740; dog fik jeg imedens den var der, tygget Donat og Aurora igiennem og siden fik lidt underviisning et par maaneders Tid i Teigning af en sig der opholdende Maler-Svend: ieg voxte da op i Uviidenhed og løb saaledes hiemme, indtil i mit 15de aar at ieg, efter have lært i skolen en smule saa kaldet Christendom af Luthers Catechismus og Pontoppidans Forklaring, blev om Paasken 1743 confirmeret.

Det var paa de Tider Brug, at Forældre, saasart deres Børn vare confirmerede, søgte at faae dem ud at tiene: saaledes hare mine Forældre ogsaa heri Omsorg for mig og mine Sødskende.

Formedelst bemelte min Morbroders Svogerskab med da værende Bogholder ved Varemagasinet i Kiøbenhavn Hr. Peter Rejersen²⁾ blev ieg in Iunio samme Aar (1743) anbragt hos dennes

¹⁾ Ved Forordning af 17. April 1739 ang. hvormange latinske Skoler i Danmark og Norge skal vedblive etc. blev hele Latinskolevæsenet ordnet. Antallet af Skoler blev reduceret; saaledes skulde der i Sjællands Stift foruden Frederiksborg og Herlufsholm Skole kun være 6 Latinskoler, nemlig i Københav, Roskilde, Slagelse, Helsingør, Køge og Vordingborg. Reduktionen traadte i Kraft 1740.

²⁾ Om Peter Reiersen og Slægten R. se Kr. Nyrop: Niels Lunde Reiersen Indledn.

Svoger, daværende Cancellieforvalter ved Soe-Etatens Krigs-Canzellie Hr. Henrich Wium³⁾).

Med de Evner, ieg da havde, kunde ieg kuns giøre ham liden Nytte i Contoiret; ieg maatte derfor, for dog at fortiene Føden og de højstnødvendige Klæder ieg nød af ham, være til Tieneste i hans huuslige Forretninger tillige.

Saaleedes hengleed 6 à 7 aar, indtil i Sept. 1749 at ieg var bleven lidt meere skikket til at bruges i hans Embeds Forretninger: Han frietog mig da for sine huuslige og tillod mig at anvende all min Tid paa hans Contoir: Kort, ieg havde nu været Skrивerdreng og maatte, saaleedes som alle andre unge Mennesker, der skulle opdrages ved Pennen, efter de Tidens Maade, deele mig imellem hans huuslige og hans Embeds Forretninger og var nu bleven Skrивerkarl, som slige Væsener den Tid kaldtes, og nød foruden frie Kaast ved hans eegte Bord og frie Kammer 40 rd. aarlig i Løn, der alt var riigelig meere end hvad ieg efter mine Kundskaber og Evne fortiente.

I den Qualité og paa de Vilkaar vedblev ieg at tiene i Contoiret og aplicerede mig det bedste ieg kunde paa Forretningerne der, uden anden Anviisning end den ieg selv kunde give og ved Øvelsen forhverve mig.

Den derværende Fuldmægtig gjorde ved Døden Plads for mig 1752⁴⁾, saaledes at ieg i hans stæd blev Fuldmægtig og nu eene subalterne i Contoiret, hvorved mine 40 rd. forøgedes til 60 rd. som min Contoir Chef aarlig havde lønnet min Formand med; til disse 60 rd. havde ieg ligesaalidet som forhen nogen anden tilfældig aarlig Indkomst end det frie Bord og Kammer, som han lod mig af Goedhed nyde hos sig. De maatte derfor med meegen Forsigtighed anvendes for at være tilstrækkelige til anstændig at klæde mig. Til Forlystelser eller til at anvende noget paa at forøge mine Kundskaber havde ieg intet: ieg indskrænkede mig derfor ganske til mine Forretninger i Contoiret og gjorde mig dem bekiendt det bedste ieg kunde. Ved min Flittighed bestreed ieg dem eene under min Contoirchef og holdt Sagerne i Orden: Dette tilvejebragte mig ogsaa den Yndest ieg altid stod i hos ham og hvis Minde ieg altid ærer for den vedvarende Goedhed han beviiste mig, og for-

³⁾ Henrik Wium (1704—1770) blev Kancelliforvalter ved Søetatens Krigskancelli 1742 ⁵/₇. 1766 ¹⁰/₉ blev han samtidigt Deputeret i Søetatens Generalkommissariat. Han blev 1739 gift med Lovise Reiersen, som overlevede ham.

⁴⁾ Det kunde næsten se ud, som om Klingberg har glemt baade Navnet paa denne Fuldmægtig og Datoen for sin egen Oprykning. I det af ham udarbejdede Register over Søetatens kgl. Resolutioner nævner han ikke Navnet paa Fuldmægtigen og for sit Avancement kun Septbr. 1752, men ikke Dagen.

hvervede mig Collegii Opmærksomhed, saaledes at ieg i Aaret 1760 blev bragt med i Forslag til den da leedige Registrator Betiening ved Commissariatets og Holmens Archiver, som dog efter Billighed blev en ældre og værdigere Candidat end ieg, nemlig da værende Fuldmægtig i 3die Divisions Mynster-Contoir (siden Etattraad Grove⁵) til Deel.

Rigtig længtes ieg nu efter bædre Kaar. Min liden Gage var ikke tilstrækkelig til at forskafe mig de mindste Bequemmeligheder eller Forlystelser; ieg var i min bedste og muntreste Alder og ønskede at have noget for mig selv, noget ieg kunde hielpe andre med; thi baade min Moders og alle mine Sødskendes Kaar vare liige saa knappe som mine, og nogles endda knappere: Altid trængte vi; ieg søgte derfor om at blive Herredsfoget, siden om at blive Krigscommissaire i Jylland for ved Giftermaal, som ieg havde Udsigt til, at etablere mig der, ia fik end og isinde og virkelig søgte Emploi i Guinea, men Forsynet havde udseet at ieg skulle blive, hvor ieg var, og just som ieg begyndte meest at sørge over det lange Udseende, det havde for mig, saa klaredes det omsider aldeles uventet op. Søe Etatens Chef, Geheimeraad Rosenkrantz⁶) havde, uden at jeg tænkte eller ventede det, udvirket for mig i Sept. 1765, at ieg blev virkelig Cancelliesecretair med 300 rd. aarlig i Cancelliet, hvor ieg var, uden at dette derfor gjorde nogen Forandring i mine Forretninger eller i min Subordination under min Contoirchef.

Den ædle Maade dette skeede paa rørte mig, og den Destinction det var mig fremfor alle de paa den Tid i de andre Søe Etatens Contoirer tienende Fuldmægtiger, hvor det paa de Tider ikke var saaledes, som det blev siden, at nogen af dem stod paa kongelig Gage eller havde Navn af Copiister eller Cancellister, mindre Character af Secretairer, var mig særdeles behagelig; min Contoirchef kunde det heller ikke være uangenemt, skjønt han nu nok øynede i mig sin Successor, som ieg og siden blev, thi han sparede derved de 60 rdr. aarlig han hidtil havde lønnet mig med som sin Fuldmægtig der i Contoiret.

Aaret efter 1766 skiftede Søe Etaten Chef og fik Grev Danne-skiold⁷) til Oberkrigssecretaire og Surintendant: han fik dens Collegium separeret og deelt i 2de, nemlig i et Admiralitets- og i et Commissariats-Collegium og anbragte min Contoirchef Justice Raad

⁵) Johan Christian Grove, Fuldmægtig i 3. Divisions Mønsterskriverkontor, blev 1759 ¹³/₁₂ Registrator ved Søetatens Generalkommissariat. 1769 ²⁴/₁₂ udnævntes han til Mønsterskriver ved 1. og 4. Division og 1771 ²⁷/₃ til Departementssekretær i 3. Dpt. Ktr. Til Etatsraad udnævntes han 1779 ¹²/₅. Han døde 1784.

⁶) Statsminister Frederik Christian Rosenkrantz.

⁷) Greve Frederik Danneskiold-Samsøe, Friherre til Marselisborg.

Wium som Deputeret i Commissariatet med 500 r. Tillæg, dog at han tillige skulde vedblive sit Cancellie Forvalter Embede. Mig, som vedblev min forrige Situation i Cancelliecontoiret, brugte han tillige som Secretair ved Intendant de Marine-Forretningerne og derfor udvirkede mig Aaret efter, ligeledes uventet, 150 rdrs. aarlig Tillæg, paa den Tid da adskillige Gratificationer i Anledning af Salvingsfæsten blev uddeelt.

Formedelst min dobbelte Situation som Secretair i Cancelliet og som Secretair ved Intendant de Marine-Forretningerne maatte ieg giøre Reisen med til Holsteen og Hamborg, som bemelte Grev Danneskiold qva Oberkrigssecretair og Conseilsminister gjorde det Aar 1767 i Kongens Følge, paa hvilken Reise mig blev tilstaaet 1 rd. daglig i Diætpenge. Jeg var her et øyensynlig Vidne til den Chagrin, bemelte Hr. Greven havde i Glückstad, hvor han bemerkede, at hans Planer for Søe Etatens Bedste ikke bifaldtes: Hans Administration, saa nidkiær den end var, varede heller ikke længe, thi han blev faae Maaneder efter Tilbagekomsten til Kiøbenhavn, nemlig i October samme Aar, forjaget fra Søe Etaten og befalet inden 3 Gange 24 Timer at forfoje sig til sin forrige Boepæl i Aarhus. Han succederedes i Administrationen af Admiral Grev Laurvig⁸⁾, der ikke fejlede paa Villie til at være den samme store og nidkiære Mand for Søe Etaten som Danneskiold, men besad langt fra ikke hans Talenter. Han gik strax i Verk med at forandre, hvad Danneskiold havde indført, og for at iværksætte dette ville han ogsaa danne sig de Betiente, han troede hertil at kunde bruge. Saaledes ansaae han, skjønt urigtig, mig meere skikked til Cancellieforvalter og til at være Intendant de Marine-Secretair end min Formand (Etatsraad Wium), som han troede var Danneskiold alt for meeget hengiven, og udvirkede mig in Majo 1768 at være Cancellieforvalter med 200 rdr. aarlig Tillæg og med Løfte, i Tiden at nyde Embedets fulde Indkomster, som da regnedes at være 14 à 1500 rdr. aarlig; og bemelte min Formand at vedblive som Deputeret med sit fulde Gehalt uden at tabe noget af sine Indkomster, hvilke han og indtil det allermindste beholdt aldeeles ubeskaaret til hans Død sidst i Aaret 1770.

Jeg havde nu 650 rd. aarlig Gage, var Cancellieforvalter og var endnu i Wiums Huus, hvor jeg nød de samme Bequemmeligheder af Bord og Værelse, ieg i saa mange Aar havde havt, men som ieg nu ikke længere hverken burde eller ville modtage. Jeg var derfor betænkt paa min egen Etablissement.

Formedelst mit lange Bekiendtskab i den Familie, ieg saa mange Aar havde været iblandt, havde ieg især lagt Mærke til

⁸⁾ Christian Conrad Danneskiold Laurvig, Admiral og Intendant de Marine.

Etatsraad Schumachers⁹⁾ anden Datters Cathrine Elisabeths fortreffelige goede Egenskaber og anholdt om hende.

Efter meegen Betænkelighed skienkede hun mig sin Haand og sit Hierte og den 14. Dec. 1768 blev min Hustrue. Villig og kiærlig næsten i 21 Aar deelte hun Livets Glæder og Gienvordigheder med mig. Hendes Minde er mig derfor uforglemmelig.

Min Lykke var nu paa det Højeste: ieg havde Embede og nogenleedes Udkomme og Haab om meere; havde en fortreffelig, goed, og for sin Forstand og Dyd af alle æret, og af mig inderlig elsket og agtet kiær Ægtefælle, der Aaret efter den 11. Dec. 1769 bragte mig min ældste kiære Son og siden 7 andre deels Sønner deels Døttre, hvoraf 2 Sønner og 2 Døttre, nu ieg skriver dette, leve mig til meegen Glæde; var æret og agtet baade i den Familie ieg var indlemmet i og af alle; blev 1770 udnævnt til virkelig Cancelliraad, meere fordi det den Tid var saaleedes Brug at overglatte Embedsmændene end for Fortieneste.

Men havde dog mangfoldige Embeds Fortrædeligheder formedelst Chefens Grev Laurwigs forskiellige Maade og mindre Bequemhed end hans Formænd Danneskiold og Rosenkrantz til at maniere Etatens Affaires, og ogsaa fordi der mod Slutningen af hans Administration giæredes de Forandringer, som siden foregik baade i Sø Etatens og i Statens andre Collegier og med Betienterne, hvilket ieg dog lykkelig igiennemgik og overvandt.

I Conseillet som i Kongens Fraværelse paa Hojsammes udenlandske Reise 1769 og 1770 forestoed Regjerings Sagerne, refererede ieg det Aar ugentlig Sø Etatens og indhentede og udfærdigede de derpaa faldne Resolutioner, som den derover holdte separate Protocol, der findes i Sø Etatens Archiv, udviser.

Formedelst den mislykkede Algerske Expedition¹⁰⁾ og fordi der intenderedes Forandring i Sø Etaten, fik Grev Laurwigs Administration Ende i Sept. 1770. Ieg fik da Admiral Rømeling¹¹⁾ at arbeide under: denne værdige, dog kuns lidet meere end Laurwig til collegiale Forretninger skikkede Mand havde kuns liden Styrke til at afværge de Forandringer, som forrestod Sø Etaten, nu da den bekiendte Struensees Myndighed og Reformationsaand

⁹⁾ Cornelius Schumacher, Kommitteret i Kommercekollegiet, se Nyrop anf. St.

¹⁰⁾ I Henhold til kgl. Resol. af ⁹/₁₁ 1769 blev en Eskadre paa 4 Orlogsskibe, 2 Fregatter, 2 Bombarderer og Hospitalsskibe under Kommando af Schoutbynacht Fr. Chr. Kaas sendt til Middelhavet for at krydse efter algerske Sørøvere og bombardere Algier. Resultatet var meget utilfredsstillende. Kaas blev senere afløst af Schoutbynacht Hoogland, som ⁹/₄ 1772 fik Ordre til at slutte Fred med Algier og lade Skibene vende hjem.

¹¹⁾ Deputeret i Admiralitetskollegiet, senere Admiral og Statsminister Hans Henrik Rømeling.

saa stærk tiltog og voxte; han maatte derfor ogsaa sidst i April 1771 viige, da Grev Haxthausen¹²⁾ og Etatsraad Willebrand¹³⁾ efter Befaling havde udkastet den Plan, der ganske omstøbte og forandrede Søe Etatens Collegium, dets Contoirer, Betiente og Forretningernes Gang. Søe Etatens Krigscancellie, hvorved jeg var Cancellie Forvalter med de 650 rd. Gage ieg indtil videre havde, blev om-danned til et Depechecontoir, hvorved jeg vedblev som Depeche-secretair med 800 rd. Gage, fik 3 Cancellister under mig, deriblandt som første den mig siden saa vigtige og alt for vægtige Gorne¹⁴⁾, som Grev Haxthausen fik anbragt her med 300 rd. aarlig Gage.

Ved denne Forandring blev mig tildeelt de fleeste af det op-hævede Admiralitetssecretariats Forretninger. Men Struensees Fald indførte igien paa nogle faae Forandringer nær in Majo 1772 den forrige Orden i Søe Etatens Collegio og i Affairernes Gang, og Admiralitets Forretningerne, som ieg i det merkelige Aar 1771 havde besorget, igien henlagt til det paanye oprettede Admiralitets-secretariat: Admiral Rømeling igien indsadt som første Deputeret og som Referent, hvilket forvoldte, at Grev Haxthausen, som ieg fra April 1771 til in Majo 1772 speciel arbeidede under, retirede sig og blev Amtmand i Flensborg. I dette Aar (1772) blev be-melte min første Cancellist Gorne afsendt i et hemmeligt Ærinde til Norge og mig en interims Cancellist, navnlig Ørn¹⁵⁾, ansadt. Ved Gornes Tilbagekomst Aaret efter tiltraadte han vel sine Forret-ninger igien som Cancellist i Contoiret hos mig, men længe stod det ham ikke an der: Det var ham meere vigtigt at træde ind i et af de andre Contoirer. Han udvirkede derfor, at han blev ansadt i Commissariatscontoiret, imod at den der værende første Can-cellist Niels Lunde Rejersen¹⁶⁾ igien, skjønt ugerne, tog hans Plads i Depeche Contoiret.

¹²⁾ Statsminister, Grev Gregers Haxthausen.

¹³⁾ Johan Christoph Willebrand. Allerede $\frac{5}{10}$ s. A. fik han længere Tids Sygepermission og afgik $\frac{11}{11}$ s. A. efter Ansøgning fra denne Stilling. 1772 $\frac{17}{1}$ efter Struensees Fald blev han, som Klingberg siger i sin Registratur, »forkyndt Civilarrest. Har siden henlevet uden Employ og med en utilstrækkelig Pension.«

¹⁴⁾ Johan Diderich Gorne blev 1771 $\frac{27}{3}$ udnævnt til I. Kancellist i De-pechekontoret. 1781 blev han Deputeret i Generalkommissariatet. Han var en i Søetatens Administration meget anvendt Arbejds-kraft, der bl. a. var Medlem af en Række Kommissioner. Da han i 1789 indgav Ansøgning om Afsked og om at blive udnævnt til Amtmand, blev Ansøgningen udsat, »da han for nærværende Tid er umistelig for Adm. og Kom. Koll.«

¹⁵⁾ Frederik Christian Ørn blev 1771 $\frac{8}{5}$ udnævnt til 3. Kancellist i I. Dpt. Ktr., men afgik 1772 $\frac{19}{5}$ ved Forandringen i Søetatens Styrelse. 1774 $\frac{3}{1}$ fik han 100 Rdlr. Vartpenge. Han blev senere anvendt ved Auditor- og Mønster-skrivertjenesten i Frederiksværn og sluttelig ansat ved Toldvæsenet i Bergen.

¹⁶⁾ Søn af Provst og Sognepræst i Ringsted Andreas R. og Hustru Christine Lunde, Fætter til Legatstifteren. Se Nyrop anf. St.

Ieg arbeidede nu som Depecheseclair special under Rømeling, uden at der i den Tid mødte mig nogen sær Vanskelighed, og 1774 i Anledning af Arve Printzens Formæling blev virkelig Iusticeraad.

Søe Enrollerings-Væsenets Forandring var i Rømelings Administrations Tid under Arbeide og i Norge bragt i en anden Orden, hvorved en Generalkrigscommissaire blev ansadt med 1600 rd. Gage; der stod nu tilbage Enrolleringsvæsenet i Dannemark at indrette paa samme Maade, hvortil Collegium havde udseet at bruge mig, for ved Planens Udførelse at ansætte mig som Generalkrigscommissaire i Dannemark, men paa Mangel af Fonds til Indretningen blev der ej engang begyndt paa Forandringen med Enrolleringen i Dannemark.

Saa glimrende og fordeelagtigt som det i min da værende Stilling syntes og virkelig ville have været mig, om ieg til den Forretning var bleven brugt: saa meget erkiender ieg heri Forsynet, som ikke lod det komme dertil: thi omsider saae ieg, at det langt fra ikke var bleven mig til den Fordeel, som det var mig at blive, hvor ieg var: thi nogle Aar efter blev den norske Enrollering forandret og sadt i sin forrige Stand: Generalkrigscommissairechargen ophævet, og den daværende Monrad¹⁷⁾, der tænkte at have saa snildelige indrettet sin Sag, sadt paa de $\frac{2}{3}$ Deelee af Gagen, uden at han naaede videre.

Efter Admiral Rømelings Død 1776 blev Admiral Kaas Referent: Med samme Held som under de forrige Søe Etatens Chefs vedblev ieg at arbeide under ham og med større Roelighed end under de 2de forrige Laurwig og Rømeling, der begge gjerne ville anmasse sig større Myndighed end de andre deres Meddeputerede og ansees for Etatens Intendants (som Laurwig vel og i Sidstningen blev) og derfor begge urigtig lod mange Ting expedere igiennem Depechecontoiret og eene underskrev som tilkom at udfærdiges fra det heele Collegio, hvilket Depechecontoirets Brevprotocoller i deres Administrations Tid kan udvise, altid i den Formeening at Depecheseclair var Secretair i de Forretninger, de troede eene at ville bestyre og underskrive, hvilket og forvoldt begge ofte betydelige Modsigelser af Deres Med-Deputerede. Kaas derimod var forsigtigere og afgjorde alting collegialiter, hvorfor Sagerne ogsaa i hans Tiid gik roeligere og ordentligere og ieg folgelig arbeidede under ham med større Fornøjelse end under de 2de andre.

Sportelregnskabet, som Gorne rigtignok tilkom at føre, saalænge han var Cancellist i Depechecontoiret og hvorfor han nød det eene hundrede Rigsdaler af de 300 han havde, vedblev han at

¹⁷⁾ Hans Monrad, Admiralitetssekretær, blev 1777 $\frac{24}{3}$ Generalkrigskommissarius og Chef for Enrolleringen i Norge. 1789 $\frac{6}{3}$ afskedigedes han med 1000 Rdlr. i Vartpenge.

føre, endskiønt han blev forflyttet: Men da han kort efter blev befordret til andet Embede, blev bemelte Regnskabs Førelse igien rigtignok efter sin Orden henlagt at føres i Depechecontoiret.

Jeg interesserede mig meget for, at min Cancellist Rejersen skulle føre det og derfor nyde de 100 rd., som Gorne havde havt, men Collegium var saa aldeles indtaget imod ham (hvorfor er mig indtil denne Time endnu ubekjendt), at det ingenlunde ville tilstaae ham det, men derimod ved kongelig Resolution udvirkede, at jeg skulle føre Regnskabet, og derfor nyde de 100 rd., hvilke jeg da kunde ansee som Tillæg til min Gage. Jeg anfører dette, fordi det uskyldig paadrog mig hans og hans Familles Misfornøielse herover, da disse troede, at jeg havde betaget ham denne Fordeel og at den ikke kunde undgaaet ham at erholde, hvis jeg ikke havde arbejdet paa selv at erholde den. Men da min Samvittighed frikiender mig, saa er jeg ogsaa heri rolig.

Mine Indkomster blev saaledes forbedrede, jeg blev Etatsraad 1779, paa hvilken Tid jeg merkede, at jeg havde en skiult Fjende i den jeg ansaae for min Ven, nemlig Storm¹⁸⁾, som paa samme Tid blev Etatsraad, men hemmelig arbejdede paa at blive Deputeret, og paa det, at ikke min Ancienneté baade i Embede og Rang skulle være ham hinderlig, fik han maaget det saa, at hans Navn blev sadt foran mit i den Cabinetsordre, der tilkiendegav ham, mig og de andre den os beteede kongelige Naade. Døden ryddede ham kort efter af Vejen, uden at han tilføjede mig anden Skade; derimod havde jeg en anden Fjende, der blev mig værre end denne, nemlig Gorne, som i Aaret 1781 uventet blev Deputeret i Commissariatet, som da separat blev oprettet, og siden forvoldte mig under en forstilt Venlighed meegen Chagrin, hvilken og hvori den bestod jeg siden skal anføre.

Saa længe Admiralitetet og Commissariatet vare samlede, og saa ofte Søe Etaten havde en Chef som Myndigheden eene var overdraget, saasom Rosenkrantz eller Danneskiold, saa længe arbejdede jeg med Fornøjelse; men da Collegium i Aaret 1781 blev deelt i 2de og hvert Collegium fik sin eegen Referent og Forretningerne anderleedes ordnede, saa var det mig langt fra ikke saa behageligt som tilforn. Depechecontoiret, som jeg forestoed, blev nu kuns Commissariatets Depechecontoir, men alle Archiverne, som forhen besorgedes af en Registrator, bleve nu henlagde til mit Contoir og alle Forrestillingerne i Commissariats Sager opsættes af mig eller af den mig subordinerede Cancellist. Jeg fik Geheimeraad Krabbe¹⁹⁾ som første Deputeret i Commissariatet at arbeide

¹⁸⁾ Peder Storm, Bogholder ved Søetaten, døde 1781 ¹⁰/₄.

¹⁹⁾ Frederik Michael Krabbe, Søofficer og Fabrikmester ved Holmen, blev 1772 ⁶/₇ civil Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet og afgik samtidigt som Søofficer.

under, som vel i sig var en facil Mand, men dog af anden Tænke-
maade i Henseende til mig end de andre jeg forhen havde arbejdet
under; min Cancellist Rejersen blev afskeediget, fordi man ikke
ansaae ham bequem til at være der i den Skikkelse Contoirtet nu
havde faaet; det Haab at blive Registrator, hvilket Embede nu
blev hævet, eller at nyde got af det kongelige Løfte han havde om
at nyde det første vacant blivende Embede, chagrinerte ham, som
var sygelig og hæftig af Gemytte, saa meget, at han kort efter døde,
og forinden yttrede imod mig sin kiendelige Misfornøjelse, som
om jeg var Skyld i hans Udsættelse. Da jeg aldeles ingen Deel
havde i den Plan, som nu var lagt for Forretningerne, men selv
havde Aarsag at være misfornøjet med den, da Arbejdet nu blev
mig saa meeget tungere og byrdefuldt, ja hoist uehageligt at
modtage Ordres og referere i Collegio af og for den (nemlig Gorne),
som for faa Aar siden havde været min Cancellist, men ved Veje
jeg ikke kiendte var bleven Deputeret. Min Følelse i det Øje-
blik, da Forandringen blev sadt i Verk, var saa kiendelig, at jeg
ingenlunde kunde entholde mig fra offentlig i Collegio at yttre
min Misfornøjelse, hvilket endnu meere forbittrede Gorne imod
mig, der siden heller ikke har holdt op førend han fik mig udsadt
og hvori han ved Guds Styrelse har viist mig en større Velgjærning
end han undte mig.

Istæden for den udsadte Rejersen sadte man mig til Cancellist
en mig ganske ukiændt Person fra Rentecammeret, navnlig Wester-
berg²⁰). Under mig, som altid selv forrettede mit Embede og som in-
tet holdt skiult for mine Subalterne, var det ham let at forestaae sin
Forretning; men han folte saavel som jeg snart det tunge deri,
og derfor ved første Løjlighed, som gaves at slippe derfra, søgte
Befordring, der og, skiont til hans Gremmelse og imod mit Raad,
lykkedes ham, da han blev Oberinspecteur ved Qvæsthuset,
hvor han under den brutale og dumme Dues²¹) Direction chagrinerte
sig snart ihiel.

For mit forøgede Arbejde med at opsætte alle Commissariats
Forrestillinger og forestaae alle Archiverne, reglementeredes jeg
som Archivarius med 150 rd., som man troede jeg skulle have
været tilfredsstillet med, men jeg havde af mit inderste Hjerte langt
hellere renonceret paa dette Tillæg end paa den Tid og under de

²⁰) Georg Westerberg var oprindelig Kopist i Rentekammeret. 1781 ¹⁰/₇ blev han Kancellist i Depechekontoret og 1786 ¹⁹/₅ Overinspektør ved Søkvæst- og Assistenshuset. Han døde 1790.

²¹) Mathias Due blev 1755 ³⁰/₁ Inventarieskriver ved Søetaten efter at have tjent i 22 Aar i Inventarieskriverens Kontor. 1770 ¹⁰/₄ blev han Mønster- skriver ved 2. Division og 1772 ²⁷/₅ 3. Departementssekretær. 1779 ¹⁵/₇ blev han Meddirektør ved Kvæsthuset.

Omstændigheder at tage derimod. Men jeg var gift, havde en talrig Familie, ingen Connexioner og ingen Midler, følgelig maatte jeg finde mig i at hiide i dette suure Æble, som det paa den Tid var mig. Geheimeraad Krabbe, jeg nu speciel skulle arbeide under, søgte vel at stille mig tilfreds ved at forsikkre mig Opmuntring, som han vel ikke enten ville eller kunde, men saalænge den Forandring vedblev, kunde jeg umulig vær fornøjet; thi foruden det at mine Forretninger vare forøgede, vare Archiverne, jeg nu skulle forestaae, i yderste Uorden. Sagerne laae, især i Archivet paa Holmen, for største Deelen i Hobe blandt hinanden, saaledes som de i det alting kuldkastende Aar 1771 vare fra alle Contoirer derhen slængte. Da forrige Registratores, der meere havde giort Registrator- eller Archivarii-Embedet til en Biisag, fordi det meere presserede og var dem vigtigere at iagttage og besorge Contrabereigningerne, som dem var paalagt, end at bringe Archiverne i Orden, havde derfor maaske været nødsagede at lade dem blive i deres Uorden.

Det betydelige Arbeide det ville foraarsage mig at bringe dem i Orden, skrækkede mig. Ikke desmindre, da jeg umulig med Liige-gyldighed kunde ansee deres Uorden, gik jeg i Værk med at anbringe saa meegen Orden i dem, som var mig muelig; lod indrette saa mange nye Reoler, som kunde anbringes, fik Sagerne rangerede og bragte i Orden efter de Designationer, der havde fulgt dem eller burde være ved dem, samlede alt, hvad der var af Tegninger, og forfattede derover et fuldstændigt Catalogus²²⁾, hvor de baade efter deres Nummer og efter Alphabetet kunde findes. I hvilket Arbeide jeg og maa tilstaae, at saavel Cancellisten Westerberg som hans Successor Kilde²³⁾ troelig og utrættelig gik tilhaande, hvorfor ogsaa denne sidste efter den Motion jeg desangaaende gjorde blev tilstaaet en, skjønt ubetydelig, Gratification af 150 rd.

²²⁾ Denne Registrant saavel som de bevarede Kort findes nu i Rigsarkivet. En Del af Kortsamlingen er dog gaaet til Grunde ved Branden 1795. Registranten, der som alt Klingbergs Arbejde er meget omhyggeligt ført, indeholder først en Fortegnelse over de Kort, der i Henhold til kgl. Resol. og Admiralitetets Ordre til Klingberg af 22. Novbr. 1784 blev afleverede til det nyoprettede Søkortarkiv, dernæst en Fortegnelse over Søetatens Kortsamling (i Nummerorden) med Afmærkning af de Kort, der savnedes efter Branden 1795, og endelig et alfabetisk Register til Kortsamlingen.

²³⁾ Henrik Christian Kilde, Jurist, blev 1786 $\frac{26}{5}$ Kancellist i Søetatens Krigskancelli og 1790 $\frac{24}{12}$ Kancellist i Depeche- og Arkivkontoret. 1792 $\frac{10}{8}$ fik han et Gratiale paa 150 Rdlr. for Ordningen af de 1781 afleverede Arkivalier (sammen med Klingberg) og 1796 $\frac{8}{1}$ et Gratiale for Ordningen af Arkiv- og Depechekontorets Dokumenter efter Branden $\frac{5}{8}$ 1795. Kort efter, $\frac{5}{2}$ s. A., blev han Arkivar ved Søetaten. 1810 $\frac{28}{9}$ fik han atter et Gratiale for Ordningen af Arkivet efter Branden og endelig 1813 $\frac{27}{9}$ et Gratiale paa 1000 Rdlr. for Ordningen af Søetatens Arkiv efter nævnte Brand. 1810 $\frac{12}{10}$ blev han tillige Bibliotekar ved Søofficerernes Bibliotek. 1815 $\frac{17}{9}$ afskedigedes han i Anledning af Reduktionen med fuld Gage.

Imidlertid bemelte mine Cancellister nu Tid efter anden beskæftigede dem med Archivet, hvilket Arbeide var saa vidtløftigt, at all Tiden maatte anvendes dertil, arbeidede jeg selv i Depechecontoirets løbende Forretninger saa troelig, at jeg forrettede baade Contoirchefs, Cancellistes og Copiistes Forretningerne som Sagerne og Protocollerne kan viise, hvilket jeg saa meeget meere var nød til, saasom man hverken ville tilstaae mig extra Folk eller gotgiøre mig noget til at lønne dem for, jeg desuden havde en aldeles uduelig og uskikket Copiist eller anden Cancellist (Arentzen)²⁴), som jeg ikke havde Hierte til at udsætte, men af min Mundportion lønnede en anden (Schjøtt)²⁵) til hans Forretninger.

Ventelig havde man, ved den Forandring i Collegio og ved at ansætte Cancellisten Westerberg, der blev nævnet at succedere mig, tiltænkt mig anden Emploi, saasom der i Cabinetsordren om Forandringen var tilføjet, at det forblev med mig som det var indtil videre; jeg gjorde ogsaa all muelig Bevægelse om at blive forflyttet og derom ansøgte det daværende Cabinet, som da bestyrede Statens Sager. I den Anledning søgte jeg forskellige Embeder udenfor Etaten, men alt forgiæves. Jeg gjorde paanye in Martis 1783 Ansøgning og forrestillede, hvorledes mig vel ved Forandringen i Collegio 1781 var tilliigemed de andre Contoirchefer tilstaaet et Tillæg, men at samme ikke var mig, hvis Forretninger vare saa anseelig forøgede, til den Soulagement som det var de andre, hvis Forretninger vare blevne lettede, at hver af dem var tilstaaet 1, 2 à 3 Assistenten, fik i Equiperings Tilfælde endog extra Folkeløn, imod at mig kuns var tilstaaet en eeneste Cancellist, der endog brugtes i andre Forretninger, saa at jeg selv maatte salarere de andre jeg behøvede til Assistance; at Admiraltets-Secretairen var tilstaaet 450 rd. Tillæg, og jeg derimod ikkuns 150 rd., forestillede de Kongelige Løfter, som vare mig given ved min Ansættelse som Cancellie Forvalter 1768, om Embedets fulde Indkomster og om Erstatning for det jeg tabte ved min Ansættelse som Depeche Secretair 1771, var nu bleven den første blandt mine Medbetiente, var tilsidesadt, at jeg havde Haab om at det var Hans Majst. Villie at see mig forflyttet, siden de vare nævnte som skulle succedere mig baade som Depeche Secretair og som

²⁴) Arent Nicolai Arentzen blev 1771 $\frac{8}{8}$ 2. Kancellist i Depechekontoret. Han døde 1787. Han havde i alt haft 9 Børn, af hvilke de 4 ved hans Død endnu var umyndige. Hans Enke fik til at begynde med en Pension af 30 Rdlr., der efterhaanden forøgedes med ialt 70 Rdr. Det sidste Tillæg, som hun fik i 1812, var paa 30 Rdr., de andre paa 20 Rdr. aarlig.

²⁵) Nicolai Schjøtt, Volontær i Depechekontoret, blev i April 1786 Skriver ved Kommissionen vedrørende Opmudringen og fik $\frac{7}{7}$ s. A. tillige Bestalling som Materialforvalter ved Opmudringsvæsenet. 1787 $\frac{13}{4}$ blev han desuden Kasserer ved samme.

Regnskabsfører: jeg bad derfor at værdiges liige Naade enten med Gorne eller med Perbøl²⁶⁾, eller at forflyttes enten til et Amtmandskab eller andenstæds. Min Ansøgning blev remitteret til den da eksisterende extraordinaire Commission, som dengang bestyrede Finanzerne, hvor den henhvilede indtil i Aaret 1784, da Skat Kammeret den 6te April tilkiendegav Commissariatet, at mig var tillagt 300 rd. aarlig. Hvor angenemt end dette burde være mig, saa fandt jeg dog ikke nær det behagelige deri som det ellers ville have været mig, hvis jeg ikke havde havt den Chagrin at være foretrukken og at være Gorne subordineret, der ogsaa haade declarerede mig og ogsaa lod mig føle, at han var min Forresadte, uagtet han tilforn havde tilstaaet mig, at jeg ingen Tid havde ladet ham føle, at jeg var hans Contoirchef.

Til Opmuntring i denne min Situation var det mig, at der ved Cabinettets Ophævelse ogsaa skeede Forandring i Sø Etaten, saaledes at Geheime Raad Rosenkrantz in Majo 1784 blev dens Chef. Han udvirkede, at begge Sø Etatens separerede Collegier igien bleve foreenede. At Depeche Contoirtet som jeg forrestod igien omdannedes til det forrige Sø Etats Kriegs Canzellie Contoir, jeg igien ansadt som Canzellie Forvalter, og at Sagerne igien førtes i den Orden, som tilforn i hans forrige Administrations Tid; men i Henseende til Archiverne forblev det derved, at de skulle vedblive at være samlede under det Contoir, som jeg forrestod.

Jeg havde nu faaet en overmaade Lettelse i mine Forretninger især derved at Forrestillinger nu blev befalet at opsættes af de vedkommende Contoir Chefer som behandlede Sagerne der skulle forrestilles; havde saa nyelig faaet 300 rd. Tillæg, arbeidede under en Chef, der havde Fortroelighed til mig og som jeg var yndet af; men jeg saae dog strax forud det, som siden indtraf, at dette ikke ville vare længe: jeg udbad mig derfor Rosenkrantzses Understøttelse til at vorde forflyttet fra en Etat, hvis Indretninger vare saa ustadige; men enten at han ikke ville miste mig derfra eller ikke formaaede at udvirke dette for mig, veed jeg ikke. Nok, jeg vedblev som Canzellie Forvalter i Sø Etatens Kriegs Canzellie saalænge hans Administration varede nemlig til in Anno 1788, da man havde gjort ham saa misfornøjet at han selv begierte sig entleediget.

Under hans Administration skeede det, at Sportel Cassens, Cadet Cassens og Sø Etatens Justitz Casses Capitaler blev sadte paa Rente for af Renterne at have et lidet Fond til at kunde i

²⁶⁾ Niels Perbøl, der 1770—72 var Eskadreskriver paa den ovenfor omtalte algierske Ekspedition, blev efter Hjemkomsten herfra Kancellist i Admiralitetskontoret (Udn. ^{18/11}). 1790 blev han Chef for Admiralitetskontoret og 1794 Deputeret i Kollegiet.

Tilfælde bestride en og anden liden Udgift som ellers ikke vidstes Udvej til: Over denne Operation og de Renter den kastede af sig blev mig paalagt at føre Regnskaberne uden at noget mig derfor blev gotgiort.

Paa mig havde Rosenkrantz's Afgang den Indflydelse at jeg igien blev ansadt som Depeche Secretair og det mig anfortroede Soe Etats Kriegs Canzelle Contoir forvandlet til Depeche Contoir, men mine Forretninger vedblev at være de samme som forhen, dog langt fra ikke saa behagelige under den til Referent udnævnte yderst phlegmatiske og vrantne Admiral Fontenay²⁷⁾, som aldeles intet kiendte til slige Forretninger, men liig flere af de Sœmilitaire ansaae alt Skriverie for intet betydende og de Civile Betiente som Skrivere lidet bødre end deres Skibs eller Divisions Skrivere eller Sergeanter, da de dog siden, naar de selv fik Haand i Affairerne, indsee og maa tilstaae at de hver Øjeblik trænge til at vejleedes og behøve de Civiles Kundskaber og Raadførsel; og da Sagerne ere dem ukiendte og de selv ubevandede til at omgaaes med dem og folgelig ikke altid kan stemme med deres Ideer eller med den lette Maade de forestille dem Gangen i Affairerne paa, saa yttre de Misfornøjelse og Gnavenhed, fordi man ikke formaaer at give dem det ind med Skeer, eller fordi man for ofte ulejliger dem med Underskrifter eller sender dem Sagerne paa ubelejligen Tid enten til Eftersyn eller Decision, som man dog undertiden nodes til i Sager, som ikke kan taale Udsættelse. Ingen Under da, at jeg i Begyndelsen af hans Ansættelse til at være Efatens Formand havde ligesom i nogle af de forrige Militaire Formænds Tid mine store Ubehageligheder, dem jeg dog ved nøjere at blive kiendt med dem og ved den Habitude de selv vandt i Forretningerne, overvandt.

Jeg havde paa denne Tid, da Rosenkrantz forlod

Manuskriptet til foranstaaende Selvbiografi af Laurits Klingberg er af Hr. Overretssagfører Erik Rode, hvis Slægt nu ejer det, velvilligst stillet til Raadighed til Udgivelse. Hr. Rode har endvidere udarbejdet en omfattende Stamtavle over Familien Klingberg, af hvilken der skal gives nogle korte Uddrag, suppleret med nogle Oplysninger fra Arkiverne.

Slægtens Stamfader Hans Klingberg, der var født ca. 1684, † 1744 ²³/₁₀, var Kobmand og fra ⁷/₁₀ 1719 Raadmand i Næstved. ⁸/₈ 1718 giftede han sig i Vordingborg med Maria Elisabeth Hansteen, f. ¹⁰/₆, dbt. ¹⁷/₆ i Vordingborg, Datter af Provst, Mag. Jacob Bartholomæussen Hansteen, Sognepræst til Vordingborg, og

²⁷⁾ Admiral Carl Frederik de Fontenay blev 1788 ¹¹/₁ Deputeret i Admiralitets- og Kommissariatskollegiet.

Hustru Else Cathrine Clausdatter Friis. Foruden hendes af Klingberg i sin Selvbiografi omtalte Broder, Raadmand Mathias Hansteen, nævnes i Sonnen Wilhelm Henrik Klingbergs Testamente*) en Søster Engel Maria Fich og dennes Datter Else Maria Brunnow.

Klingberg opgiver Antallet af Faderen Hans Klingbergs Born til 15; det er ikke lykkedes at finde mere end 14, men det manglende femtende Barn er formentlig død som spæd, og er derfor uden Betydning her.

Nedenfor opføres de nævnte Born under I.—XIV. med nogle Oplysninger om deres Efterkommere.

- I. **Jacob Klingberg**, f. 1719 $18/3$ i Næstved, † $26/9$ 1782 i Birkerød, Notarius Publicus i Vestindien, 1758—65 Sekretær ved Generalguvernementet, 1779 2. Generalinspektør ved Tallotteriet, g. 1776 $20/1$ i Birkerød med Karen Lund (f. 1733, dbt. $2/8$, † 1806 $22/5$).

De havde to Born, en Datter Maria Elisabeth, der døde i en ganske ung Alder 1786, og en Søn Christian Klingberg, f. $16/12$ 1765, † $9/2$ 1821 som Højesteretsadvokat. I sit Ægteskab med Kusinen Elisabeth Louise Klingberg, Datter af Kancellisekretær Lauritz Klingberg, havde han 7 Born. Af disse blev Karen Elisabeth, f. $8/9$ 1797, † 1863 (1862?) $24/1$, gift $17/8$ 1821 med Amtmand i Aarhus Niels Preben Rosenkrantz. Sønnen Christian Ludvig Klingberg, f. $28/8$ 1799, † $7/2$ 1840, var Ejer af Løvegaard, senere af Øbjerggaard. Han ægtede 1825 eller 1826 Maria Augusta Dinesen, Datter af Justitsraad Jens Kraft Dinesen til Gyldenholm; Datteren Hedvig Caroline Klingberg, f. $10/4$ 1802, † $24/6$ 1870 i Nyborg, ægtede 1834 Fabrikant og Borgerrepræsentant i Kbhvn. Adolph Christian Fibiger. En anden Søn, Peter Jacob Lauritz Klingberg, f. $10/8$ 1803, † $16/1$ 1837, var praktiserende Læge i Kbhvn. Han var ugift.***) Valdemar Klingberg, som var født $22/6$ 1806, døde $29/5$ 1881 som Distriktslæge i Esbønderup. Han var gift med Henriette Georgia Brønsted (f. $10/11$ 1812 i Hvidding, † $9/1$ 1879), Datter af Provst Gerh. Joh. Brønsted. En af deres Døtre, Charlotte Louise, blev 1870 g. m. Stiftslæge i Vallø Ludvig Ferdinand Jacobi Rode. Den næstældste af deres Sønner er ovennævnte Overretssagfører Erik Rode.

*) D. K. I. Dpt. aabne Breve 1773 $15/1$ Nr. 23.

**) Om ham og Broderen se Kr. Carøe: Den danske Lægestand 1786—1838 S. 111.

Af Christian Klingbergs øvrige Børn døde en Datter Cornelia Vilhelmine ugift i Aaret 1866, en Søn, Peter, døde som lille.

- II. **Hans Klingberg**, f. $10/3$ 1720, † $2/8$ 1779 i Kbhvn., var Bogholder ved Silkefabrikken paa Amalienborg, senere Fuldmægtig og Bogholder ved Urtekræmmerlaugets og Medinteressenters Sukkerraffinaderi i St. Kongensgade.
Han giftede sig $26/3$ 1762 med Anne Christine Amalie Busch (f. $15/6$ 1736, † $7/7$ 1801), Datter af Kaptejn ved Grenaderkorpset Fiiderich Georg Ernst Busch. Af deres 7 Børn døde 5 som smaa. Af de to andre var Datteren Anne Christine (f. $26/1$ 1771, † $15/11$ 1821) gift 2 Gange, først 1790 $29/1$ m. Kopist i Hof- og Stadsretten Nikolaus Andreas Dahl (f. 1760 i Helsingør, † 1796), og derefter 1801 $26/11$ med Præsten Ulrik Frederik Rosing.
- III. **Anna Klingberg**, f. $10/4$ 1721, † $5/1$ 1884, begr. $9/1$ i Næstved, ægtede 1746 $7/1$ Hans Lambert Scheel, Ejer af Skovsgaard, og derefter $10/11$ 1752 Købmand i Skelskør Jørgen Johansen Bruun (f. 1724, † 1793).
- IV. **Else Cathrine Klingberg**, f. $28/8$ 1722, † $12/7$ 1774 ugift.
- V. **Cecilie Maria Klingberg**, f. $29/9$ 1723, † $22/7$ 1796, og 1748 med Michael Olter.
- VI. **Wilhelm Henrich Klingberg**, f. 1725, dbt. $12/3$, † 1772, begr. $22/12$ i Kbhvn., hvor han var Vintapper. Hans Testamente, der er nævnt ovenfor, omtaler 3 levende Søstre og 4 Brødre. Han var ugift.
- VII. **Ingeborg Klingberg**, dbt. $31/10$ 1726, begr. $2/11$ s. A.
- VIII. **Lauritz Klingberg**, se nedenfor.
- IX. **Lars Klingberg**, hjdbt., begr. $19/7$ 1729.
- X. Et Barn, begr. $28/8$ 1730.
- XI. **Ingeborg**, dbt. $7/10$ 1731, begr. $4/8$ 1742.
- XII. **Johan Klingberg**, f. $28/4$ 1733, † $17/3$ 1817 i Kbhvn., Vintapper. Han overtog efter Broderen dennes Forretning i 1772. Han blev senere udnævnt til kgl. Agent. $4/6$ 1782 viedes han i Holmens Kirke i Kbhvn. til Anna Cathrine Sletting (f. $12/9$ 1751 i Eiby, † $11/8$ 1818 i Valsøllille), Datter af Provst Niels Sletting og dennes første Hustru Helene Cathrine Weyler (eller Weybek) og Enke efter Kommitteret i Admiralitetet Hans Lunde. Hun var en Søster til Mønsterskriver i Søetaten Ebbe Sletting. Af deres fem Børn døde 2 som smaa. Af de tre andre, der alle var Pigebørn, blev Marie Cathrine Elisabeth (f. $10/5$

1784, † $\frac{30}{6}$ 1863), gift 1802 med Postmester i Ringsted Kai Frederik Tønder Krebs (f. 1773, † 1838). Anna Cecilia Maria (f. $\frac{6}{10}$ 1787, † $\frac{1}{10}$ 1826), gift 1812 $\frac{28}{4}$ med Kaptejn ved Danske Livregiment, senere Vandinspektør i København Magnus Urbanus Synnestvedt (f. 1784, † 1843), og Johanne (f. $\frac{10}{6}$ 1790, † $\frac{20}{4}$ 1810 i Korsør) g. 1809 med Lauritz Andreas Bernth (f. 1782, † 1860 i Horsens som Herredsfoged).

XIII. B a r n begr. $\frac{27}{9}$ 1734.

XIV. R a s m u s F r i i s K l i n g b e r g, f. $\frac{29}{9}$ 1738, † $\frac{29}{1}$ 1810 i Vejle. Kopist, senere Fuldmægtig i Generalpostamtet, 1776 Tolder i Stege, 1779 Toldkontrollør i Randers, 1791 i Vejle. Han giftede sig 1774 $\frac{30}{4}$ med Christiana Magdalene Hindsberg (dbt. $\frac{26}{7}$ 1746, † $\frac{3}{5}$ 1802), Datter af Garver i Kbhvn. Hans Olsen Hindsberg og Kirstine Thomasdatter. Af deres 6 Børn var de tre Sønner, nemlig Jacob Wilhelm (f. $\frac{1}{11}$ 1777, † $\frac{13}{5}$ 1828), Kantor ved Helligaandskirken i Kbhvn., Lauritz Johan (f. $\frac{2}{9}$ 1781, † $\frac{5}{5}$ 1817), Informator i Helsingør, og Hans Ungermand Klingberg; de to sidste var ugifte.

Den ældste af Døtrene Maria Kirstine (f. $\frac{17}{3}$ 1775, † $\frac{24}{5}$ 1839) var gift med Sognepræst til Stenmagle Mads Bergenhausen Sommer (f. 1770, † 1803). Den anden Datter, Anna Cathrina (f. 1779 $\frac{22}{4}$, † $\frac{15}{8}$ 1819) blev gift 1803 $\frac{23}{3}$ m. Sekondritmester Frederik Conrad Leuenfeld († 1819). Den tredje Datter, Cecilie Christiane Klingberg (f. $\frac{22}{4}$ 1779, † $\frac{28}{10}$ 1851), var g. m. By- og Raadstueskriver i Helsingør Wilhelm Spies.

VIII. L a u r i t z K l i n g b e r g var født 1728 og døde 1795. I Klingbergs Registratur er hans Fødselsdag opgivet til $\frac{21}{8}$ 1728, i Selvbiografien til $\frac{23}{8}$. Han blev døbt den $\frac{27}{8}$ i Næstved St. Peders Kirke, hvor ogsaa hans Søsken er døbt.

Den ovenfor gengivne Beretning om hans Liv gaar lige til Aaret 1788 og omfatter saaledes i Virkeligheden hele hans Embedstid. Allerede 2 Aar efter, 1790 $\frac{24}{12}$, blev han i Naade entlediget fra alle sine Embeder. Om ham selv er der derfor kun lidet at tilføje udover det, som Selvbiografien oplyser. Om sin Familie siger han derimod meget lidt, formodentlig fordi hans Optegnelser er afbrudt.

Han ægtede 1768 14. Decbr. i Garnisons Kirke i Kbhvn. Cathrine Elisabeth Schumacher, Datter af Etatsraad, Kommitteret i Generalkommercekollegiet Cornelius Schumacher og Hustru Elisabeth Rejersen.

I deres Ægteskab havde de følgende 7 Børn:

1. Hans Cornelius Klingberg, f. 1769 $^{11}/_{12}$, dbt. $^{16}/_{12}$ s. Aar. Efter at være bleven Student 1787 slog han ind paa det juridiske Studium, som han afsluttede med Embedseksamen 1797 i Februar Maaned. Men samtidigt gjorde han Tjeneste som Kopist ved Søetatens Bogholder- og Depechekontor ved Depeche-Archivarii- og Registrator Forretningerne, blev 1790 $^{31}/_{12}$ Kopist, 1799 $^{18}/_{1}$, Interimskancellist og 1801 $^{3}/_{1}$ virkl. Kancellist ved Admiralitetskontoret. 1807 traadte han ud af Søetaten og blev Justitssekretær i Bergens Stifts Overret. Resten af sit Liv opholdt han sig i Bergen, hvor han døde 1839 $^{15}/_{7}$ som Justitssekretær og Byskriver.
2. Elisabeth Louise Klingberg, f. $^{23}/_{2}$, dbt. $^{29}/_{2}$ 1772, † 1855 $^{13}/_{2}$ i Kbhvn., g. m. sin Fætter, Højesteretsadvokat Christian Klingberg (se ovfr. S. 14).
3. Henrik Matthias Wilhelm, f. $^{17}/_{8}$, dbt. $^{20}/_{8}$ 1774. Blev 1778 $^{8}/_{10}$ Kadet Volontær ved Søetaten, men blev, som Klingberg skriver i sin Registratur, efter Faderens Ansøgning $^{3}/_{8}$ 1787 udslettet af Rullen for at anbringes til Studeringer. I Krigen med England var han Divisionskirurg til Fredsslutningen, idet han fratraadte Embedet som 1. Divisions Kirurg d. 21. August 1814. I 1824 $^{13}/_{11}$ udnævntes han til Stabskirurg ved Søetaten. Han døde 1835 $^{17}/_{4}$ *)
4. Laurentze Cathrine Klingberg, f. i Aug. 1776, begr. $^{2}/_{9}$ 1776 6 Dage gammel.
5. Peter Friderich Christian Klingberg, f. $^{2}/_{7}$, dbt. 1785 $^{23}/_{7}$. Han blev indskrevet som Kadet Volontær ved Søetaten efter Broderen Henrik, men † $^{10}/_{8}$, begr. $^{14}/_{8}$ 1791.
6. Maria Anne (Marianne) Klingberg, dbt. $^{27}/_{7}$ 1787, † $^{23}/_{1}$ 1836; g. $^{24}/_{6}$ 1823 med Kammerskriver og Stempelpapirforvalter Michael Jul. Rosing († 1854).
7. Caroline Friderica Cornelia Klingberg, dbt. $^{4}/_{12}$ 1790, begr. $^{26}/_{8}$ 1791.

Laurits Klingbergs Udtalelse om, at der af hans Børn lever 2 Sønner og 2 Døtre, viser, at Optegnelserne er nedskrevne efter 1791, det Aar, da han mistede 2 af sine Børn. Iøvrigt er hans Optegnelser heller ikke her helt i Overensstemmelse med det ovenfor oplyste, idet han selv opgiver Antallet af sine Børn til otte. Det ottende Barn

*) Se Carøe anf. Værk S. 110.

er imidlertid ikke opført som døbt i Holmens Kirkebøger, hvor de andre findes.

Det store Spring i Fødselsaarene mellem det 4. og 5. Barn lader formode, at det kan være født i Tiden mellem 1777 og 1784; maaske er det døbt i en anden Kirke. Da det imidlertid maa være død som lille, kan der ikke tillægges denne Uoverensstemmelse nogen Betydning.

Optegnelserne giver et Indtryk af en beskeden og flittig Mand. Den gamle Embedsmand, der faa Aar før sin Død efter Afslutningen af sin Embedskarriere nedskriver sine Erindringer for sine Efterkommeres Skyld, finder det naturligt, at han som Skriversvend maa deltage i sin Chefs huslige Forretninger, da han kun kan »gøre ham liden Nytte i Contoiret«, og først i en Alder af 21 Aar fritages han som Skriversvend for det huslige Arbejde! Heller ikke klager han, da en anden faar det ham tiltænkte Embede som Registrator. Og dog havde han det smaat. Man lægge Mærke til hans Udbrud, da han omtaler, at han søgte Embede som Herredsfoged: Altid trængte vi.

Beskeden var han, men ikke snobbet. Da han 1770 bliver Kancelliraad, er det mere fordi det »var Skik og Brug at overglatte Embedsmændene end for Fortjeneste«, men Intriger og Udygtighed er ham meget imod og faar ham til at bruge stærke, ja voldsomme Udtryk. Da hans tidligere Kancellist Gorne «ved Intriger», som han siger, bliver Deputeret, løber Bægeret over, saa at han ikke kan afholde sig fra offentlig i Collegio at ytre sin Misfornøjelse, hvilket yderligere forbitrer Gorne, saa at han faar ham »udsadt«.

Blide har Datidens Embedsmænd øjensynligt ikke været mod hverandre. Saa knappe Klingbergs Optegnelser end er, saa viser de dog tydeligt, at Bølgerne tit er gaaet højt i Kontorerne.

Meget skarpe er ogsaa hans Ord om de Militæres Ledelse af Embederne.

Hans Pertentlighed og Ordenssans er det ogsaa, der faar ham til at gaa i Gang med Ordningen af det ham betroede Arkiv. Det er ham selv, der har faaet Ideen til det store Arbejde, der bærer hans Navn: Registraturen over de kgl. Resolutioner Søetaten vedkommende, 1721—1778. Dette mægtige Arbejde, der omfatter 3 Bind paa tilsammen 2100 Sider, og som fortsættes af et fjerde Bind paa næsten 1100 Sider, gaaende til Slutningen af Aaret 1790, vil altid blive nævnt med den største Anerkendelse.

Hans Indstilling til Admiralitetskollegiet herom er netop karakteristisk for den omhyggelige, flittige og pertentlige Embedsmand og tillige oplysende med Hensyn til hans egen Karakter. Han skriver: »Den Fornøjelse det ville være mig at kunde forfatte og overlevere et fuldstændigt alphabetisk real og nominal Register over alle Søe Etaten vedkommende kongelige Ordres og Resolutioner for de seeneste 60 Aar, nemlig fra 1720 til Dato, som det høje Collegium naadigst har yttret at ville have, til dets Eget Brug, ville langt overstige all den Belønning, som derfor maatte tilstaaes mig.

Min liden Tiltroe til mig selv i at paatage mig saa stort et Arbejde ville gjøre mig frygtsom for Udfaldet, hvis ieg ikke til Nytte og Lettelse for mig selv i mit Embede havde samlet nogle Materialier til saadant et Værk, af hvilke herved til naadig Eftersyn insinueres 2det bind for 10 Aar fra 1761 til 1770, hvoraf det eene endda af mig selv med Egen Haand er renskrevet.

Disse vil overtude det høje Collegium om, hvor vidtløftigt og møjsommeligt et Arbejde det ville blive, naar et samlet Værk for 60 Aar efter den Plan skulle udføres.◄

Han ansøger derfor om en habil Skriver, og der tilstaaes ham ved Koll. Resol. af 1. Decbr. 1778 600 Rdlr. til sig og en Skriver, »naar dette Arbejde bliver færdig◄.

For den nuværende Bruger af hans Værk gælder i høj Grad de Ord, som han udtaler i sin Indstilling herom:

»Men naar da saadant ogsaa var samlet, saa ville det være en usigelig Lettelse i Forretningerne, hvilket naadigst kan erfares, naar der alleene i disse 2 Bind efterslaaes de Personer og Ting, for hvilke der i de 10 Aar er passeret nogen kongelig Resolution, da man strax vil finde det alt samlet◄.

Dette »alfabetiske Nominal- og Realregister◄ er nedskrevet med den største Omhu, saa at det næsten er umuligt at paavise Fejl i det, hvor det drejer sig om Resolutionerne selv. Arbejdets svage Side er de Oplysninger, som han har tilføjet udover det for ham foreliggende Materiale, saasom Fødselsaar og -dag, Forældre til de omhandlede Personer og andet, der ligger forud for eller udenfor hans Materiale. Der maa hans Oplysninger benyttes med Varsomhed, hvad enten dette skyldes ufuldstændig Viden hos ham selv eller urigtige Oplysninger fra dalevende Personers Side. Men selv disse Oplysninger kan tit være til Vejledning og er i de fleste Tilfælde ingenlunde at foragte.

Der er ikke meget at føjet til hans egne Optegnelser, der som ovenfor sagt, gaar til 1788. Sit store Registers tre Bind afleverede han henholdsvis 1778, 1784 og det sidste 1788 $\frac{5}{6}$.

To Aar efter, 1790 $\frac{24}{3}$ blev han »i Naade entlediget alle sine Embeder og Forretninger mod at beholde alt, hvad han havde imod at bringe Archivet paa Holmen i Orden.«

»I Følge heraf meldte han, som han skriver i Registraturens fjerde Bind, »den 13. Jan. 1791, hvorleedes Archiverne var bragt i Orden, og desangaaende nærmere erklærede sig den 1. Aug. 1792 — anbefalede Cancellisten Hr. Kilde, som deri utrættelig havde gaaet ham tilhaande, til en Gratification — og forespurgte, om nogen viidere Orden deri intenderedes?« Den 3. Marts næstefter fik han Decharge for Regnskabet over Oppebørslerne.

Han har øjensynlig hørt til den Klasse gamle Embedsmænd, der ikke kan standse deres Virksomhed, selv naar de afskediges. Hans Optegnelser i Registraturens Bd. III. slutter med følgende Ord, der er et Udtryk for den gamle Embedsmands berettigede Stolthed over et langt Livs stadige Arbejde: »fuldførte dernæst den allernaadigst befalede Fortsættelse af det til 1778 Aars Udgang forfattede Register, indtil 1790 Aars Udgang, at han needlagde sine Embeder, med hvilken Fortsættelse, saaledes som den her sees, han blev færdig in Mart. 1793, og just derved endte 50 aars uafbrudt Tjeneste og Forretninger i sit 66. Aar. (Udhævelsen er af ham selv).

Hans Livsaften blev ikke lang. $2\frac{1}{2}$ Aar efter, den 9. September 1795 døde han, som der staar i Holmens Kirkes Begravelsesbog, af Inflammation og blev begravet 3 Dage efter, den 12. September.

Men selv efter hans Død anerkendtes hans Fortjeneste. Datteren Maria Anna, det eneste uforsørgede Barn, som han efterlod og som ved hans Død kun var 8 Aar gammel, fik 1796 en aarlig Pension paa 50 Rdlr. af Postpensionskassen til hendes 18. Aar. Da denne Tid var udlobet, bevilgedes i Aaret 1805 Pensionen videre paa Grund af Faderens Fortjenester, paa Livstid.*)

---

*) Pens. Ktr. Extr. Prot. Adm. $\frac{32}{1805}$.